

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Franciszek

Nazwisko: Wawrowski

Miejsce urodzenia: Chełmno

Data urodzenia: 16-04-1932

Imię ojca: Leon

Imię matki: Waleria

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta kontrolno-śledcze sprawy prowadzonej przez Wydział Śledczy WUBP w Szczecinie pod nadzorem Wojskowego Prokuratora Rejonowego w Szczecinie, dot. nielegalnej organizacji młodzieżowej, działającej pod nazwą "Polska Organizacja Wojskowa", na terenie powiatu Sławno, na przełomie 1948 i 1949 roku. Celem tajnej organizacji było przede wszystkim obalenie siłą panującego wówczas w państwie polskim ustroju, z tego też względu członkowie organizacji dążyli do zdobycia jak największej ilości broni palnej oraz werbowali nowych działaczy. Według dokumentów archiwalnych śledztwo w sprawie działalności nielegalnej organizacji wszczęto 13.04.1949. Franciszek Wawrowski w szeregach nielegalnej grupy, skupiającej uczniów okolicznych szkół wstąpił za namową jednego z kolegów z początkiem lutego 1949, składając wówczas przysięgę i przyjmując pseudonim "Lew", tym samym stając się pełnoprawnym członkiem tajnego związku-placówki organizacji w Darłowie. Franciszek Wawrowski wziął udział w trzech zebraniach, z których pierwsze miało miejsce w budynku biblioteki miejskiej w Darłowie, drugie odbyło się na stacji kolejowej. Obydwa zebrania zwołano w marcu 1949. Zgodnie z protokołem przesłuchania Franciszka Wawrowskiego na trzecim zebraniu dokonano rozdziału organizacji na 2 grupy. Franciszek Wawrowski działał w szeregach POW do chwili zatrzymania przez funkcjonariuszy PUBP w Sławnie, w dniu 04.04.1949, na mocy postanowienia o zatrzymaniu. W toku śledztwa wszczętego w tej sprawie ww. na podstawie postanowienia o tymczasowym areszcie z dnia 13.04.1949 został osadzony w więzieniu karno-śledczym w Szczecinie, był przesłuchiwany, a następnie oskarżony o przynależność do antypaństwowej organizacji młodzieżowej, a także o nielegalne przechowywanie ok. 100 sztuk amunicji. Śledztwo zamknięto 20.07.1949. Z kolei na mocy aktu oskarżenia z 20.07.1949, zatwierdzonego 24.08.1949 Franciszek Wawrowski został postawiony przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Szczecinie, który 28.09.1949 skazał ww. za antypaństwową działalność w ramach POW na karę 2 lat więzienia w zawieszaniu na 5 lat.

IPN Sz 00101/154 (1220/III, 4620/III, 4598/ŚI, 2556/III, 4493/III, 19500/0).

Akta sądowe sprawy prowadzonej przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Szczecinie. Na mocy aktu oskarżenia z dnia 20.07.1949 Franciszek Wawrowski został oskarżony o przynależność do nielegalnej organizacji, działającej w okresie 1948-1949 na terenie powiatu Sławno pod nazwą "Polska Organizacja Wojskowa", co stanowiło przestępstwo szczególnie niebezpieczne w okresie odbudowy państwa. Głównym celem tajnej organizacji było obalenie metodą przemocy ówczesnie panującego w państwie polskim ustroju komunistycznego, jak również walka ze Związkiem Radzieckim oraz wyzwolenie Ziemi Wschodnich, które do 1939 należały do Polski. W tym celu działacze organizacji gromadzili broń palną oraz werbowali nowych członków, w których szeregi placówki POW w Darłowie z początkiem lutego 1949, wstąpił za namową kolegi - Franciszek Wawrowski, przyjmując ps. "Lew". W tajnej i nielegalnej organizacji ww. działał do momentu aresztowania, tj. 04.04.1949, wówczas został osadzony w więzieniu karno-śledczym w Szczecinie, w którym przebywał do chwili ogłoszenia wyroku. W wyniku śledztwa wszczętego w sprawie działalności POW, Franciszek Wawrowski został oskarżony w pierwszej kolejności o przynależność do ww. nielegalnej organizacji w ramach, której dążył m.in. do usunięcia ustanowionych organów władzy zwierzchniej. Ponadto ww. postawiono zarzut nielegalnego przechowywania na strychu rodzinnego domu ok. 100 sztuk amunicji różnego rodzaju. W toku przeprowadzonego przewodu sądowego 28.09.1949 Wojskowy Sąd Rejonowy w Szczecinie, uznał Franciszka Wawrowskiego winnego zarzucanych czynów i zasądził wobec niego karę 2 lat więzienia w zawieszeniu na 5 lat. Wyrok uprawomocnił się 05.10.1949.

IPN Sz 187/59 (Sr 602/49).

Materiały wytworzone w związku z czynnościami operacyjnymi, podejmowanymi przez Służbę Bezpieczeństwa w sprawie rozpracowywania środowiska świadków Jehowy z obszaru miasta Zabrze. Na podstawie dokumentów zawartych w aktach stwierdza się, iż czynności operacyjne prowadzono już od 1957 roku, kiedy KMMO w Zabrzu pod nadzorem Prokuratury Wojewódzkiej w Katowicach, wszczęła śledztwo w sprawie kolportażu prasy religijnej, bez wymaganego zezwolenia. W powyższej sprawie kontroli operacyjnej poddano szereg osób - członków zboru św. Jehowy, w tym Franciszka Wawrowskiego, który w tym czasie zamieszkiwał na terenie Zabrza, będąc pracownikiem kopalni "Ludwik". Personalna ww. widnieją w kilku dokumentach, wytworzonych w trakcie prowadzenia czynności służbowych przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa, m.in. w notatce służbowej, w której jest wymieniany jako jedna z osób biorących udział w zebraniu wyznawców powyższego nurtu religijnego, często organizowanych również w mieszkaniu samego Franciszka Wawrowskiego. Dane ww. widnieją również w raporcie datowanym na 19.07.1962, dot. rejestracji szeregu osób w ewidencji ogólnoinformacyjnej w kategorii członków św. Jehowy, w ramach podjętej wówczas sprawy operacyjnej. Franciszek Wawrowski wymieniany jest pod nr 10 na liście osób zarejestrowanych do sprawy. Zgodnie z zapisem z inwentarza archiwalnego sygn. D-I, D-II za lata 1960-1964. rejestracji powyższej sprawy i osób dokonano 19.07.1962, od nr 5850 do nr 5852. Według zapisu w dzienniku archiwalnym z 28.03.1972 sygn. II KWMO Katowice, dokumentację sprawy złożono pod sygn. 25609/II. Ponadto personalia Franciszka Wawrowskiego pojawiają się w dokumentach wytworzonych w trakcie prowadzenia Kwestionariusza Ewidencyjnego (brak krypt. sprawy), wszczętego w związku z kontrolą operacyjną jednego z bardziej aktywnych przedstawicieli zboru św. Jehowy, okręgu miasta Zabrze, początkowo rozpracowywanego przez SB, jako kandydat na tajnego współpracownika. Powyższą sprawę zarejestrowano w Wydz. IV KWMO w Katowicach 05.04.1973 pod nr Ka 24279, którą 25.01.1974 przerejestrowano na Kwestionariusz Ewidencyjny z zachowaniem tego samego numeru rejestracji. Z tego względu w składzie niniejszej jednostki archiwalnej widnieją jednocześnie zeszyt ewidencyjny kandydata na TW oraz akta KE. Czynności operacyjne zakończone na podstawie wniosku o zaniechanie prowadzenia KE z 15.03.1976, zatwierdzonego 27.03.1976, który zdjęto z ewidencji 12.04.1976 i złożono w archiwum wydz. "C" KWMO w Katowicach również pod sygn. 25609/II.

IPN Ka 04/3648 t. 1-2 (25609/II).

Charakterystyka nr 23/74 dot. nilegalnej organizacji o charakterze antypaństwowym, działającej pod nazwą "Polska Organizacja Wojskowa" na terenie powiatu Sławno, w okresie 05.1948 - 04.1949.

Charakterystykę sporządzono w 1974 roku na podstawie materiałów archiwalnych, znajdujących się w Wydz. "C" KWMO w Koszalinie. Jednostka zawiera opis struktury organizacyjnej, składu osobowego wraz z kwestionariuszami osobowymi poszczególnych członków organizacji, w tym Franciszka Wawrowskiego. W opracowaniu zawarto również zwięzły opis działalności tajnej organizacji z uwzględnieniem zasięgu terytorialnego, jak również posiadanego uzbrojenia.

IPN Sz 00103/343 (481/IV).

W opracowaniu sporządzonym przez Biuro "C" MSW w Warszawie w 1980 roku na podstawie Charakterystyki 23/74, Franciszek Wawrowski wymieniony jest, jako jeden z działaczy Polskiej Organizacji Wojskowej, do której wstąpił z początkiem lutego 1949. Materiał archiwalny poza wykazem członków i pomocników tajnej organizacji, zawiera również zwięzły opis podejmowanych przez nich przedsięwzięć, mających na celu walkę z panującym wówczas w Polsce ustrojem.

IPN Sz 008/897 (1509/IV).

Opracowanie sporządzone w Wydziale II Biura "C" MSW w Warszawie w 1980 roku, na podstawie Charakterystyki 23/74 opracowanej przez Wydz. "C" KWMO Koszalin, zawierające krótki opis genezy powstania, działalności i likwidacji tajnej organizacji młodzieżowej, której działaczem był m.in. Franciszek Wawrowski. W materiale zawarto wykaz wszystkich członków i pomocników tejże organizacji, noszącej nazwę Polska Organizacja Wojskowa, działającej na terenie powiatu Sławno.

IPN Sz 00108/90 t. 2 (326/IV).